

A detailed still life painting. In the lower left, a black and white dog with a red collar lies down, looking towards the center. To its right, a peacock with its tail feathers fanned out is partially visible. Further right, two chickens stand near a large, textured yellow pumpkin. The background is dark and filled with various fruits and vegetables, including what appears to be a fish in the upper left. The overall composition is rich and detailed, with a focus on naturalistic representation.

LIMIS. MUZIEJINIŲ VERTYBIŲ APRAŠAI
METODINĖ PRIEMONĖ

Lietuvos muziejų
informacijos,
skaitmeninimo ir
LIMIS centras

Q LNDM

01

pavadinimas

02

matmenys

03

kiti pagrindinio aprašo duomenys

04

asmenvardžiai, kabutės, brūkšnys, tarpelis

05

išsamus muziejinės vertybės aprašymas

06

patarimai, pastebėjimai

turintys

01

pavadinimas

muziejinės vertybės tipas pavadinime

Vaizduojamosios dailės kūrinių, fotografijų, knygų, žurnalų ir kt. leidinių, taip pat piniginių vienetų pavadinime muziejinės vertybės tipo nurodyti nereikia.

Pavyzdžiai:

Rašykite: Jonas Basanavičius

Nerašykite: Fotografija. Jonas Basanavičius

Rašykite: Gustavo II Adolfo (1611–1632) šilingas

Nerašykite: Moneta. Gustavo II Adolfo (1611–1632) šilingas

Rašykite: Siuvėjas

Nerašykite: Paveikslas „Siuvėjas“

Pavadinime nerašykite autoriaus.
Pavyzdys: Kazys Šimonis. Peizažas

Pavadinime nerašykite duomenų, kurie pildomi jiems skirtuose laukuose.

Pavyzdžiai:
Akmeninis kirvukas (nuskilęs)

Kanklės nežinomo autoriaus, rastos Pažerų km., Veiverių sen., Prienų r.

Kanklės 19-kos dvigubų stygų, su boseliu, dažytos rusva spalva, gausiai ornamentuotos

pavadinimas

Pavadinimo nereikia išskirti kabutėmis.

Pavadinimo pabaigoje taškas nededamas.

Bendrini pavadinimas rašomas lietuvių kalba. Jei reikia, skliausteliuose nurodoma kita kalba.

Pavyzdys: Islandinė artis (Histrionicus histrionicus)

Pateikiant fotoatvirukus, rašomas nurodytas ant atviruko pavadinimas kabutėse. Kortelėje [Pavadinimai](#), jei reikia, pateikiamas vertimas.

Pavyzdys:

Pavadinimas: Fotoatvirukas „Zamość. Domy w rynku z potężnymi skarpami“

Kortelėje [Pavadinimai](#): Zamostė. Namai turgaus aikštėje

Pavadinimo pabaigoje vietoje trumpinių (m., a., r., sr., g., vls. ir t. t.) rašykite visą žodį.

Pavyzdys: Kėdainių senamiesčio pastatai Radvilų gatvėje

Santrumpa „šv.“ kaip pavadinimo pirmasis žodis rašomas didžiąja raide. Pavyzdys: Šv. Jurgis

Visais kitais atvejais santrumpą „šv.“ (tiek pavadinime, tiek tekste) rašykite mažąja raide.

Pavyzdys: Karalaitė ir šv. Jurgis; šv. Jonas; šv. Kalėdos

Bažnyčios pavadinime trumpinys „šv.“ visada rašomas didžiąja raide.

Pavyzdys: Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedra bazilika; Kauno Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedra bazilika

Santrumpa „Švč.“ visuomet rašoma didžiąja raide.

Pavyzdys: Mariazelio Švč. Mergelė Marija

Švč.

taisyklinga pavadinimo struktūra

Apibūdinimą rašykite prieš apibūdinamą žodį.

Pavyzdžiai:

Rašyti: Keraminis indas

Nerašyti: Indas keraminis

Rašyti: Žemaitiškas sijonas

Nerašyti: Sijonas žemaitiškas

Jei pavadinime yra mažiau žinomi tarmiški žodžiai, skliausteliuose nurodykite įprastą pavadinimą.

Pavyzdžiai:

Liepinė (indas miltams laikyti)

Gembė (medinis pakabas)

Spragilas (medinis kūlimo įrankis)

02

matmenys

Muziejinės vertybės matuojamos ir matmenys pateikiami atsižvelgiant į jų formą ir muziejinės vertybės tipą.

matmenys

Plokštuminės muziejinės vertybės – aukštis ir plotis

Muziejinių vertybių tipai:

tapyba: freska (kūrinys), miniatiūra, paveikslas

fotografija: negatyvas, pozityvas

Jeigu fotografija su pasportu, atskirai parašyti fotografijos matmenis ir pasporto matmenis.

grafinis dokumentas, tekstinis dokumentas

banknotas, vertybinis popierius

filatelija ir filokartija

Plokštuminių muziejinių vertybių pavyzdžiai:

aukštis

plotis

Mt 1453

fotografijos plotis

pasporto aukštis

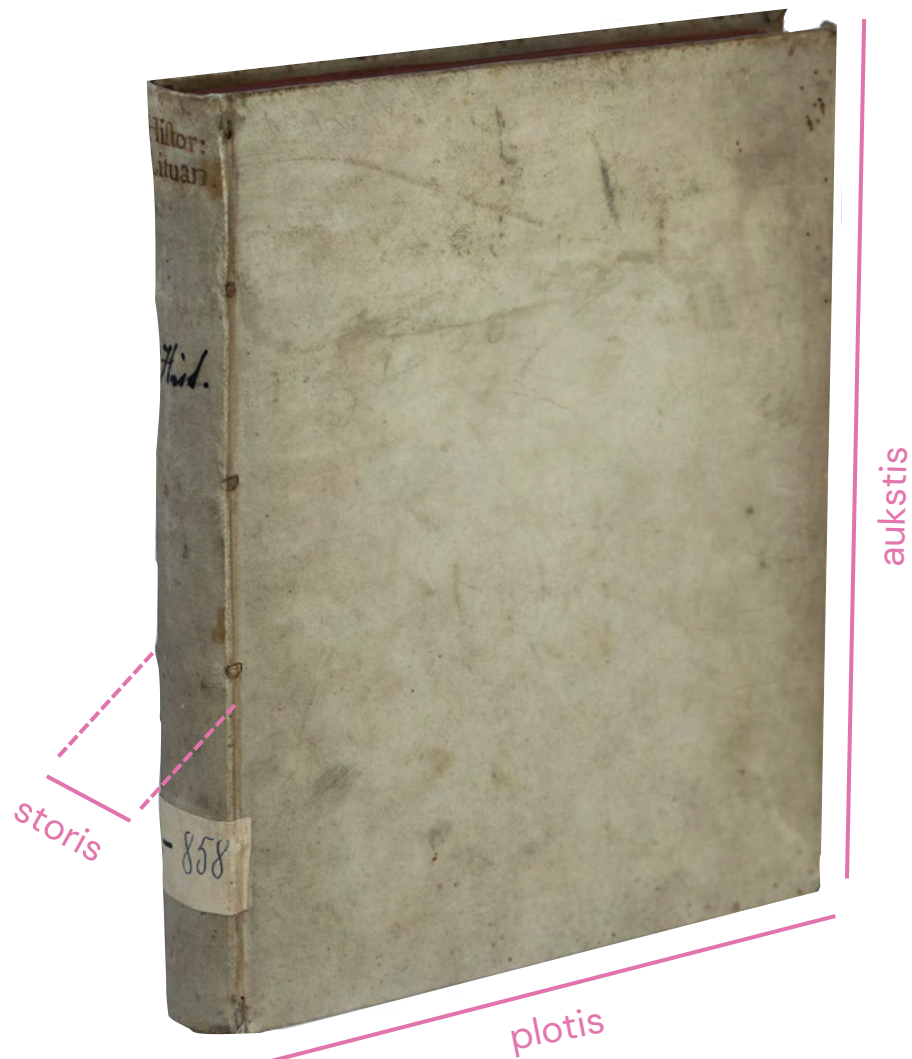

fotografijos aukštis

pasporto plotis

M 2-6-3

Knygos, periodika – aukštis ir plotis Galima nurodyti ir storio matmenis

Tk 2912

plotis

aukštis

Me 168

Tūrinės muziejinės vertybės – aukštis, plotis, ilgis, skersmuo, gylis arba storis

Muziejinių vertybių tipai:

skulptūra: apvalioji skulptūra, reljefas, skulptūros dalys

mozaika, vitražas

baldas, baldo dalys

interjero detalė

indas: apeiginis indas, buitinis indas, dekoratyvinis indas, laboratorinis indas, suvenyrinis indas, vaistinės indas, indo dalys

įranga ir technika

įrankis, prietaisas

Tūrinių muziejinių vertybių pavyzdžiai:

Matuokite plačiausią vietą (**plotis**)

aukštis

plotis

gylis

kojėlės aukštis

Tt 2187

plotis

aukštis

Tt 5255

ilgis

Muziejinės vertybės su pagrindu (pvz., vazų, žvakidžių, skulptūrų) – bendras aukštis (kartu su pagrindu) ir viršutinės dalies matmenys nurodomi atskirai

vazos aukštis

Tt 1671

aukštis su pagrindu

skulptūros aukštis

aukštis su pagrindu

Tekstilė – ilgis ir plotis

Muziejinių vertybių tipai:

religinė tekstilė

audinys, audinio fragmentas

interjero tekstilė

mezginys, nérinys, siuvinys

apranga: aksesuaras, drabužis. Pavyzdžiai: palto – ilgis, pečių plotis, juosmens plotis,

rankovių ilgis; sijono – ilgis, juosmens ir apačios plotis

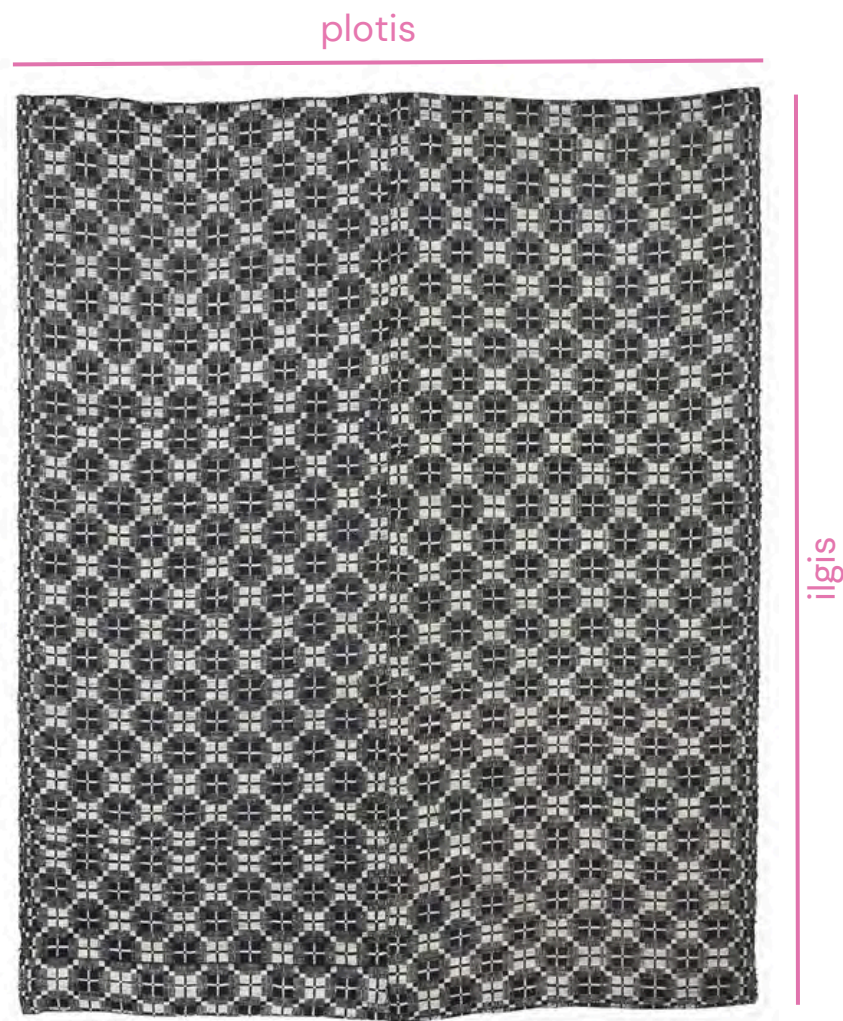
Kabinami tekstilės objektai – aukštis x plotis

Muziejinių vertybių tipai:

gobelenas, kilimas

vėliava

Tekstilės muziejinių vertybių pavyzdžiai:

E 5247

E 6137

Tekstilės muziejinių vertybių pavyzdžiai:

Kabinamos tekstilės muziejinių vertybių pavyzdžiai:

plotis

E 6939

aukštis

plotis

aukštis

Tv 654

Grafikos muziejinės vertybės – atskirai vaizdo ir popieriaus lakšto matmenys (aukštis ir plotis), o įrėmintų – vaizdo ir rėmo matmenys (aukštis ir plotis)

Muziejinių vertybių tipai:

lakštinė grafika: estampas, piešinys, raižinys

knygų grafika: antraštinis lapas (knygų grafika), aplankas (knygų grafika), atsklanda, dailininko knyga, frontispisas, iliustracija, inicialas (knygų grafika), užsklanda, vinjetė (knygų grafika), viršelis (knygų grafika)

reprodukcija

taikomoji grafika: afiša, ekslibrisas (grafikos kūrinys), etiketė, logotipas, plakatas (dailė), šrifto pavyzdys

Numizmatikos ir tauriųjų metalų muziejinės vertybės – skersmuo ir masė

Muziejinių vertybių tipai:

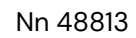
lydinys

moneta

numizmatinis monetų rinkinys

žetonas

Nepamirškite pasverti vertybę ir įrašyti masės matmenis

m

Šaunamieji ginklai – vamzdžio ir bendras ilgis milimetrais, kalibras.

Jeigu šaunamasis ginklas turi durtuvą, tai durtuvo matmenys aprašomi kaip šaltojo ginklo.

Šaltieji ginklai – geležtės ilgis, bendras ilgis, geležtės plotis.

Jeigu šaltasis ginklas turi makštį, tai nurodomas jos ilgis ir plotis milimetrais.

Apvalių muziejinių vertybių nurodomas **skersmuo**

Pavyzdžiai:

Svarbu, kad matmenys atitiktų pasirinktą matmenų tipą (pvz.: aukštis x plotis; aukštis x plotis x ilgis)

Pavyzdys:

Pasirinktas tipas: aukštis x plotis

Aukštis: 60,5 cm

Plotis: 71 cm

Rašykite: 60,5 x 71 cm

Nerašykite: 71 x 60,5 cm

plotis – 71 cm

aukštis – 60,5 cm

matmenys

11,5 cm (po kablelio nereikia tarpo; po matavimo vieneto trumpinio nereikia taško)

11 cm (po sveikojo skaičiaus nereikia rašyti nulio)

11 x 17 cm (tarp matmenis nurodančių skaičių būtini tarpai)

03

kiti pagrindinio aprašo duomenys

muziejinės vertybės tipas

Pasirinkite muziejinės vertybės tipą, kuris kuo tiksliau atitinka vertybę.

Tinkamai nepasirinktas muziejinės vertybės tipas klaidina, ypač jeigu vertybė viešinama be skaitmeninio vaizdo.

kūrinio autentiškumas

Muziejinės vertybės tipo lauke nerašykite: originalas, reprodukcija, kopija.
Tam yra skirtas laukas – Autentiškumas.

Pavyzdys:

Muziejinės vertybės tipas: ekslibrisas

Autentiškumas: reprodukcija

Visoms viešinamoms muziejinėms vertybėms nurodykite temą (reikšminius žodžius).
Kuo tiksliau ir daugiau temų nurodysite, tuo bus lengvesnė vertybių paieška.

Pavyzdys: fotografija, kurioje nufotografuotos Dainų šventės dalyvės, apsirengusios tautiniu kostiumu.

Temos gali būti: fotografija, moterys, tautinis kostiumas, Dainų šventės, chorai.

tema

būklės aprašymas

Įrašomi visi pastebėti muziejinės vertybės defektai.

Čia gali būti nurodyta, ar muziejinė vertybė įrėmintą, įstiklintą, pasportuota, restauruota ir t. t.

medžiaga

Jeigu medžiagos negalima identifikuoti – klasifikatoriuje pasirinkite **nenustatyta medžiaga**.

atlikimo, pagaminimo technika

Jeigu atlikimo, pagaminimo technikos negalima identifikuoti – klasifikatoriuje pasirinkite nežinoma technika.

autorius, gamintojas

Jeigu nežinomas arba negalima identifikuoti autoriaus / gamintojo – klasifikatoriuje pasirinkite **nežinomas autorius / nežinomas gamintojas**.

Jeigu nežinomas arba negalima identifikuoti autoriaus / gamintojo, bet yra žinoma autoriaus / gamintojo kilmė, kūrybos / veiklos laikotarpis – klasifikatoriuje pasirinkite **nežinomas autorius / nežinomas gamintojas** su kilmės, laikotarpio nuorodomis.

Pavyzdžiai:

Nežinomas XIV a. autorius; Nežinomas XIV a. II p. autorius;

Nežinomas flamandų XVII a. pab. dailininkas

Svarbu: autorių vardai ir pavardės gali sutapti, tad svarbu klasifikatoriuje atkreipti dėmesį į veiklos sritį, gimimo datą ir kitus biografijos faktus.

Pavyzdžiai:

Vytautas Eidukaitis, veiklos sritis – literatūra, gimimo data – 1918-12-21

Vytautas Eidukaitis, veiklos sritis – teatras, gimimo data – 1923-06-04

Benoît Audran (vyresnysis), veiklos sritis – profesionalioji dailė, gimimo data – 1661

Benoît Audran (jaunesnysis), veiklos sritis – profesionalioji dailė, gimimo data – 1698

sukūrimo / pagaminimo adresas

Jeigu muziejinės vertybės sukūrimo / pagaminimo vietovės pavadinimas keitėsi, svarbu įrašyti pirminį adresą lauke **Sukūrimo / Pagaminimo adresas** ir dabartinį vietovės pavadinimą lauke **Sukūrimo / Pagaminimo adresas (dabartinė lokalizacija)**.

Pavyzdžiai:

Sukūrimo adresas: Alexanderstrasse, Memel

Sukūrimo adresas (dabartinė lokalizacija): Liepų gatvė, Klaipėda

Sukūrimo adresas: Rūdninkų g. 6, Vilnius, Lietuva

Sukūrimo adresas (dabartinė lokalizacija): Rūdninkų g. 8, Vilnius, Lietuva

Jeigu nežinomas arba negalima nustatyti sukūrimo / pagaminimo adreso, lauke **Sukūrimo / Pagaminimo** pastabos įrašykite nežinomas adresas.

sukūrimo / pagaminimo data

Jeigu muziejinės vertybės
sukūrimo / pagaminimo data nežinoma,
klasifikatoriuje pasirinkite **data nežinoma**.

Jeigu nesate įsitikinę, kad jūsų
įrašyta data tiksli, galite naudoti pagalbinius
klaustuko (?) ir tildės (~) simbolius.

Pavyzdžiai:
1935 m. (?);
~ XVII a. pab.

įrašai, ženklai, signatūros

(pildyti jeigu ant muziejinės vertybės yra įrašas, ženklai, signatūra)

Kortelėje įrašai, ženklai, signatūros užpildykite pagrindinius laukus:

signatūros tipas

įrašo tekstas, transkripcija

įrašo autorius

įrašo vieta

įrašo data

04

asmenvardžiai, kabutės, brūkšnys, tarpelis

asmenvardžiai

Tekste pirmą kartą minint asmenvardį, rašomas vardas ir pavardė.

Pavyzdys: Pranas Gudynas

Kitus kartus gali būti rašoma pasirinktinai: vardas ir pavardė, vardo pirma raidė ir pavardė arba tik pavardė.

Pavyzdys: P. Gudynas; Gudynas

Mačiulis–Maironis

Vardą trumpinant, rašoma viena (pirmoji) vardo raidė arba dviraids.

Pavyzdys: rašykite: S. Ušinskas, V. Didžiokas, Dž. Verdis; nerašykite: St. Ušinskas, Vl. Didžiokas

Tarp dviejų pavardžių bei pavardės ir slapyvardžio rašomas brūkšnelis be tarpo.

Pavyzdys: Sofija Dembovskytė–Riomerienė; Jonas Mačiulis–Maironis

Lietuviškos kabutės – tai ne du kableliai!

Muziejinės vertybės apraše turi būti lietuviškos kabutės!

Nuspaudus klaviatūros klavišą Alt, surinkite:

atidaromųjų kabučių („) kodą: 0132

uždariamųjų kabučių (") kodą: 0147

Alt 0132

Alt 0147

Po atidaromųjų ir prieš uždaromąsias kabutes tarpai nepaliekami.
Pavyzdys: paroda „Kauno tulpės. Liaudies kūrybos įtaka modernizmui“

šiek tiek apie brūkšnį
ir brūkšnelį

The background features several abstract, flowing pink lines. On the left, a solid pink shape resembling a hand or a stylized letter 'L' is partially visible. The rest of the background is composed of thin, continuous pink lines that loop and swirl across the page, creating a sense of movement and elegance.

ilgasis brūkšnys

Nuspaudus klaviatūros klavišą Alt, surinkite ilgojo
brūkšnio (–) kodą: 0150

Tekste rašomas ilgas brūkšnys su tarpais abipus.

Pavyzdys: Vertikalios kompozicijos centre – detalus medinės žvejų valtės piešinys

Ilgas brūkšnys su tarpais rašomas nurodant konkrečią datą.

Pavyzdys: birželio 18 d. – liepos 1 d.; X a. pab. – XI a. pr.

Tarp skaitmenų visada rašomas ilgas brūkšnys be tarpų; vietos, laiko, kiekio riboms žymėti taip pat rašomas brūkšnys be tarpų.

Pavyzdys: 7–8 metai; Vilnius–Kaunas

Brūkšnelis be tarpų rašomas tarp dviejų sintaksiškai lygiaverčių žodžių, nusakančių vieno daikto, reiškinių ar vienos ypatybės pavadinimą.

Pavyzdys: fotografija–atvirlaiškis; priėmimo–perdavimo aktas

tarpelis tekste

Tarpelis būtinas:

tarp dviejų sutrumpinimų;

Pavyzdys: t. t.; t. p.; t. y.; A. V.

tarp skaičiaus ir santrumpos ar ženklo;

Pavyzdys: 1988 m.; 19 d.; 18 cm; 100 %

tarp vardo sutrumpinimo ir pavardės;

Pavyzdys: M. K. Čiurlionis; A. Galdikas

05

išsamus muziejinės vertybės aprašymas

sakiniai – lietuvių kalba

Tekstai užsienio kalba gali būti pavartoti tik kaip citatos.

Rekomenduojama nurodyti ir jų vertimą į lietuvių kalbą.

70–150 žodžių

Pagrindinė išsamaus aprašo struktūra:

turinys ir kontekstas

kompozicija ir forma

turinys ir kontekstas

Tema, problema, pasakojimas, istorija, idėja, paskirtis

kompozicija ir forma

Formatas, struktūra / išdėstymas, forma, tekstūra, medžiaga, linija, spalva / atspalvis

archeologija
baldai
buitiniai daiktai
drabužiai
indai
įrankiai,
priedaisai
keramika
medaliai
papuošalai
tekstilė

Plokštinis koklis. XVII a. I p. Molis, glazūra, 19,9 x 19,7 x 5,3 cm. ČDM A-294

Kokia muziejinės vertybės paskirtis? Koks muziejinės vertybės (pvz.: įrankio, buitinio prietaiso) veikimo principas?

Ar muziejinė vertybė būdinga kuriam nors meniniam stiliui, judėjimui ar laiko periodui?

Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiai muziejinei vertybei? Apibūdinkite šią įtaką.

Kokia muziejinės vertybės forma? Ar yra formų įvairovė arba pasikartojimas?

Išvardinkite ir apibūdinkite muziejinės vertybės sudedamąsias dalis.
Pavyzdys: Kubilas su dviem ąsomis ir užvožiamu dangčiu.

Apibūdinkite muziejinės vertybės medžiagiškumą.

Apibūdinkite muziejinės vertybės tekstūros ar paviršiaus savybes: nelygus, įdubęs, subraižytas, šiurkštus, lygus, blizgus, lakuotas, stiklinis, blizgus, poliruotas, matinis, šilkinis ir t. t.

Kokios spalvos ir spalvų schemos (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja? Apibūdinkite spalvų intensyvumą.

Kokia muziejinės vertybės forma ir orientacija (pvz.: vertikalus ar horizontalus)?

Ar yra formų įvairovė arba pasikartojimas?

Kaip išdėstytos figūros viena kitos atžvilgiu (pvz.: grupuojamos, persidengia, kartojasi, susilieja ir t. t.)?
Ar yra ir kokie dydžio kontrastai?

Kokios spalvos ir spalvų schemas (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą: ryški, sodri, blanki, prislopinta, blyški ir t. t.

Koks yra šių spalvų efektas: simbolinių ar teminių idėjų išreiškimas, balanso kūrimas, ritmo / rašto kūrimas?

Apibūdinkite muziejinės vertybės tekstūros ar paviršiaus savybes.

Antanas Samuolis. Moteris geltonu rūbu. 1933. Aliejinė tapyba, 100 x 74,5 cm. ČDM Mt-627

freska
grafika
mozaika
skulptūra
tapyba
vitražas

Kas vaizduojama? Koks muziejinės vertybės siužetas?

Ar yra atpažįstamų objektų, asmenų, vietų ar scenų? Kaip jie pateikiami (pvz.: idealizuoti, realistiški, neryškūs, paslėpti, iškraipyti, stilizuoti ir t. t.)?

Ar muziejinė vertybė perteikia veiksmą, pasakojimą arba istoriją (t. y. istorinį įvykį)?

Ar muziejinė vertybė turi simbolinę reikšmę: alegoriją, ikonografinius simbolius, metaforą, ironiją? Kaip tai perteikiama?

Ar muziejinė vertybė būdinga kuriam nors meniniam stiliui, judėjimui ar laiko periodui?

Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiai muziejinei vertybei? Apibūdinkite šią įtaką.

Kokios pagrindinės biografijos detalės apie menininką / autorių yra svarbios, norint suprasti šią muziejinę vertybę: asmeninė padėtis, šeima ir santykiai, užimtumas, kultūra, lytis, religija, įsitikinimai ir t. t.)?

Kokia muziejinės vertybės forma ir orientacija (pvz.: vertikali ar horizontali)?

Kaip išdėstytos figūros viena kitos atžvilgiu (pvz.: grupuojamos, persidengia, kartojasi, susilieja ir t. t.)? Ar yra ir kokie dydžio kontrastai?

Kokios yra dominuojančios kompozicijos linijos (pvz.: horizontalios, vertikalios, abstrakčios, chaotiškos, kontūro)?

Apibūdinkite linijos savybes: stora, plona, ilga, trumpa, neryški, vingiuota, dantyta ir t. t.

Kokios spalvos ir spalvų schemas (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą: ryški, sodri, blanki, prislopinta, blyški ir t. t.

Koks yra šių spalvų efektas: simbolinių ar teminių idėjų išreiškimas, balanso kūrimas, ritmo / rašto kūrimas?

Apibūdinkite muziejinės vertybės tekstūros ar paviršiaus savybes: nelygus, įdubęs, subraižytas, šiurkštus, lygus, blizgus, lakuotas, stiklinis, blizgus, poliruotas, matinis, šilkinis ir t. t.

Aprašydami tapybą ir grafiką vartokite **vaizdinė pusė** ir **nugarinė pusė**.

Nevartokite: užpakalinė pusė, aversas, reversas.

antspaudai banknotai
medaliai
ordinai
monetos
vertybiniai popieriai
žetonai

Utrechto dukatas. 1660, Utrechtas, Nyderlandai. Auksas, kalyba, Ø – 23,4 mm, m – 3490 mg. ČDM Nn-44370

Istorinis kontekstas.

Pavyzdžiai: XV a. Vakarų Europoje dukatas tapo visų prekių vertės matu. Kiekviena Nyderlandų provincija kaldino savo dukatus; Denaras – Senovės Romos pagrindinis piniginis vienetas iki III a.; Pusgrašius Vilniaus kalykla kaldino 1545–1565 metais.

Kur kaldinta / išleista?

Aprašykite, kas vaizduojama muziejinės vertybės averse.

Aprašykite, kas vaizduojama muziejinės vertybės reverse.

Aprašykite monetos, medalio gurtą (briauną).

Aprašykite spaudo padelį, antspaudų korpusą / rankeną.

Aprašydami medalius, monetas ir banknotus vartokite **averso** ir **reverso** trumpinius:

aversas – av.

reversas – rv.

Fotografija

Juozas Timukas. Verpėja. 1937, Lamėsto k., Utenos r. sav., Lietuva. Fotografija, fotoplokštelė, 10 x 15 cm. ČDM Ng-4106

Kas vaizduojama / įamžinta? Ar yra atpažįstamų objektų, asmenų, vietų ar istorinių įvykių? Jeigu taip, aprašykite juos.

Aprašykite pirmą ir antrą planą.

Pavyzdys: Pirmame plane įamžinti du mediniai kryžiai, už jų – Varlaukio Švč. Trejybės koplyčia.

Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiai muziejinei vertybei? Apibūdinkite šią įtaką.

Kokios pagrindinės biografijos detalės apie menininką / autorių yra svarbios, norint suprasti šią fotografiją: asmeninė padėtis, šeima ir santykiai; kultūra, lytis, religija, įsitikinimai ir t. t.)?

Jeigu fotografija priklauso fotografijų ciklui, paminėkite tai. Galite trumpai aprašyti ciklo konceptą.

Kokia muziejinės vertybės orientacija (pvz.: vertikali ar horizontali)?

Koks vaizduojamo / įamžinto objekto rakursas?

Kokios spalvos ir spalvų schemos (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą: ryški, sodri, blanki, prislopinta, blyški ir t. t. Koks yra šių spalvų intensyvumo efektas?

Aprašydami fotografiją ir fotoatvirukus vartokite **vaizdinė pusė** ir **nugarinė pusė**.

Nevartokite: užpakalinė pusė, aversas, reversas.

Epistola Sedis Præfata Episcopus Stricensis. Lufriaganeus
unus Prebatus Vimeri.

intercepto poterit vel debebit Presentibus Literis Præi. Salutem
is Divina Opæ adjuti ex Commisſione et Facultate Noſtri. Ce.
lectum Nobis in Trinitate Noſtri. Joſephum Doviatt jam antea
natus Ordinibus constitutum ac primum per Cæſarem habilem P.
Temporum Pentecostes Die scribit. Sta Junii An.
Vimeri intra Nipie Solemnitas ad Sacrum Pre
nservavimus. Quem taliter à Nobis ordinatum et
a subscriptis Sigillis communiter facti attestamur
a. Domi 1762. Die 15. mens Junii.

dokumentai
knygos
laiškai
rankraščiai
spaudiniai

Knyga

Aprašykite knygos viršelį: kompoziciją.

Pavyzdys: Kietas viršelis, aptrauktas raudonmedžio spalvos pergamentu. Viršelyje vaizduojamas Prūsijos herbas – erelis ir karaliaus monograma.

Aprašykite ekslibrisą.

Trumpai aprašykite knygos turinį.

Paminėkite, ar tekstas rašytas ranka, ar spausdintas; kokia kalba parašyta knyga, puslapių skaičių, šriftą, tiražą. Šiuos duomenis galima pateikti ir kortelėje [Leidiniai](#), [dokumentai](#), [spaudiniai](#).

Jeigu knyga iliustruota, paminėkite šį faktą (pavyzdys: Knyga gausiai iliustruota medžio graviūromis); galite trumpai aprašyti iliustracijas.

Paminėkite faktą (jeigu žinoma), kam priklausė knyga.

Pavyzdys: Knygos priešlapyje – ranka, juodu rašalu atliktas įrašas – knygos nuosavybės ženklas, nurodantis, jog knyga kadaise priklausė teisės studentui Georgui Maginot.

Laiškas

Paminėkite laiško adresatą ir adresantą.

Koks laiško turinys / paskirtis?

Pavyzdys: Apie mokslus ir gyvenimą Jazlovieco (Ukraina) Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne ir vienuolių žadų iškilmių reikalus.

Svarbu: neviešinti turinio, jeigu tai pažeidžia privatų gyvenimą, garbę ir orumą!

Paminėkite, jeigu laiškas – iliustruotas arba kitaip apipavidalintas.

Pavyzdys: Autografai su džiovintų augalų aplikacijomis.

Dokumentas (padėka, liudijimas, raštas, leidimas ir t. t.)

Kas parengė ir patvirtino dokumentą? Kokie patvirtinimo ženklai (pvz.: parašas, antspaudas)?

Kam išduotas dokumentas?

Aprašykite dokumento turinį, paskirtį.

Svarbu: neviešinti turinio, jeigu tai pažeidžia privatų gyvenimą, garbę ir orumą!

Paminėkite, jeigu dokumentas iliustruotas arba kitaip apipavidalintas.

Pavyzdys: Viršelyje vaizduojamas Gedimino pilies bokštas, po juo – dokumento pavadinimas – „Vilniaus pasas“.

Kauno miesto planas. Apie 1920, Lietuva. Popierius, spalvota spauda, 38 x 39, ČDM Ka-4

brėžiniai
planai
žemėlapiai

Žemėlapis

Kokia žemėlapių rūšis: topografinis žemėlapis ar geografinis žemėlapis?

Kas vaizduojama?

Istorinis kontekstas. Pavyzdys: Tai pirmas Lietuvoje nubraižytas Lietuvos žemėlapis, kuris sudarytas remiantis naujausiais topografiniais Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijos matavimais.

Kas inicijavo žemėlapių parengimą? Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiai muziejinei vertybei? Apibūdinkite šią įtaką.

Kokia kalba išleistas žemėlapis?

Koks žemėlapių mastelis?

Apibūdinkite žemėlapių kartografinius, matematinius, pagalbinius, papildomuosius bei vaizdinius elementus.

Brėžinys, planas

Kas vaizduojama? Koku rakursu?

Koks brėžinio, plano mastelis?

Kokia muziejinės vertybės orientacija (pvz.: vertikali ar horizontali)?

Aprašykite brėžinyje / plane esančius įrašus (pvz.: brėžinį / planą pasirašiusių asmenų pareigos, pavardės ir parašai, techniniai rodikliai).

Ar tai įgyvendintas projektas?

Aprašydami žemėlapius, brėžinius ir planus vartokite **vaizdinė pusė** ir **nugarinė pusė**.

Nevartokite: užpakalinė pusė, aversas, reversas.

Memorialiniai daiktai

Jeigu muziejinė vertybė – memorialinis daiktas, savo aprašymą papildykite:

Kam priklausė?

Jeigu žinoma, trumpai aprašykite muziejinės vertybės įsigijimo, gavimo istoriją.

Apibūdinkite savininko santykį su muziejine vertybe.

Pavyzdys: Šią dovaną Juozas Vokietaitis itin vertino. Išlikusiose fotografijose J. Vokietaitis tiek oficialiuose renginiuose, tiek meninėse nuotraukose įamžintas su šiuo parkeriu.

06

patarimai, pastebėjimai

Didžioji raidė

Vardai ir pavardės rašomi didžiąja raide.

Sakiniai ir pavadinimai pradedami didžiąja raide.

Muziejinės vertybės apraše netrumpinkite žodžių.

Pavyzdžiai iš www.LIMIS.lt: pop.; fot.; drb., al.

popierius
fotografija
fotografas
drobė
alėja

Aprašant muziejinę vertybę, venkite atsainumo!

Pavyzdys iš www.LIMIS.lt:

Eksponato pavadinimas: Dailininko X namas

Eksponato aprašymas: Mūrinis trijų aukštų namas su pusrūsiu.

Pastaba: muziejinės vertybės aprašui trūksta konteksto:

Kuriais metais šiame name gyveno dailininkas?

Kokiame mieste (gatvėje) yra šis namas?

Ar jis išlikęs?

Galbūt yra žinių, kas buvo namo architektas.

Galbūt tai paties dailininko projektuotas namas?

Ir t. t.

Pavyzdys iš www.LIMIS.lt:

Autorius: Vardas Pavardė

Pavadinimas: Žvejys ant kranto

Eksponato tipas: tapyba

Aprašymas: Vardo Pavardės (1906–1989) tapyba.

Pastaba: tai ne išsamus aprašymas.

Muziejinės vertybės apraše aprašykite tai, ką matote.

Pavyzdys: Pirmame plane – einantis žvejys ir kelios medinės valtelės, prišvartuotos prie Neris kranto.

Antrame plane – Kauno Šv. Jurgio Kankinio bažnyčia. Paveiksle dominuoja šaltos spalvos.

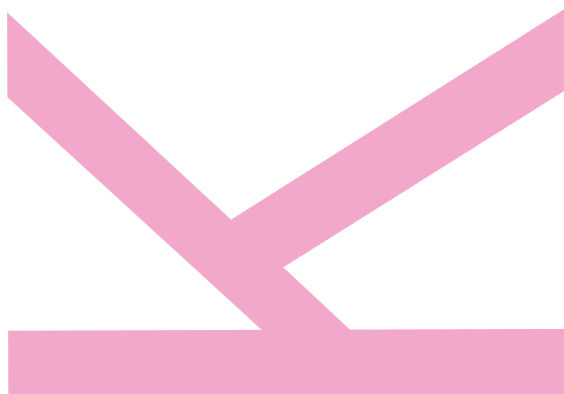
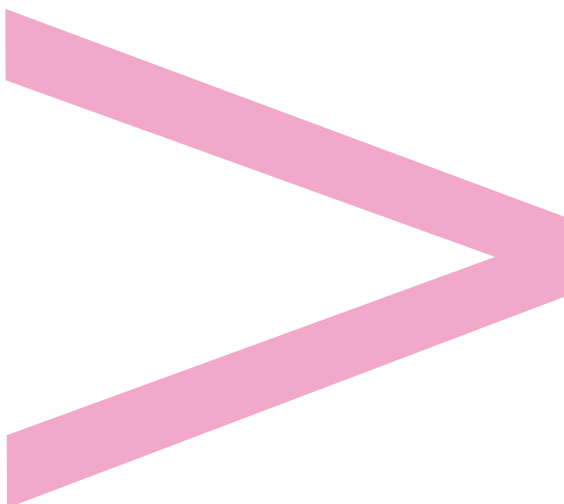
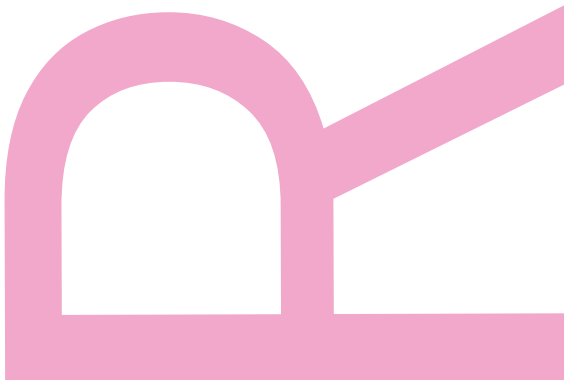
asmens duomenys

Aprašydami muziejinę vertybę, kuri viešinama, įvertinkite, ar jūsų tekste naudojama informacija nepažeidžia:

asmens duomenų apsaugos įstatymo;

teisės į fizinio asmens privatų gyvenimą;

asmens garbės ir orumo.

Jeigu vaizduojamas kultūros paveldo objektas, įtrauktas į Kultūros vertybių registrą, aprašyme nurodykite objekto unikalų kodą.

Pavyzdys: Raguvėlės Šv. diakono Stepono bažnyčia Aprašymas: <...>. Unikalus objekto kodas Kultūros vertybių registre – 24837.

Nevartokite užgaulių ir netaisyklingų tautybių pavadinimų:

„čigonas“ keiskite į „romas“

„indėnas“ keiskite į „autochtonas“, „Amerikos vietinis gyventojas“, „Amerikos čiabuvis“

„nėgras“ keiskite į „juodaodis“

„kinietis“, „kinietė“; Kinijos gyventojai yra kinas, kinė

Visada
perskaitykite
savo
parašytą
tekstą!

naudingos nuorodos

Patiomkinaitė-Čeikė L., „Bendrieji tekstų, skirtų publikuoti Lietuvos integralioje muziejų informacinėje sistemoje (LIMIS), rengimo principai“, Muziejinių vertybių skaitmeninimas 2015, Vilnius: Lietuvos dailės muziejus, 2015, p. 70–98.

Skaitmeninio turinio ženklinimo žinynas ir įrankiai: <https://cc.lnb.lt/>

Valstybinė lietuvių kalbos komisija:

<https://www.vlkk.lt/nuorodos/zodynai#Termin>

<https://vlkk.lt/aktualiausios-temos/svetimvardziai/valstybiu-gyventoju-pavadinimai>

Kultūros vertybių registras: <https://kvr.kpd.lt>

Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcija:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.268789>

Lietuvių kalbos žodynas:

<https://ekalba.lt/dabartines-lietuviu-kalbos-zodynas/>

Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras
(LNDM LM ISC LIMIS)

El. p.: info@limis.lt

LNDM LM ISC LIMIS Kauno regiono muziejų skaitmeninimo centras –
Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Kontaktinis asmuo: vyr. metodininkė Deimantė Augustinavičienė
deimante.kriksciunaite@ciurlionis.lt

kontaktai